

V. SEMNAL

SĂPTĂMÂNA EUROPEANĂ DE COMBATERE A RASISMULUI 12–21 MARTIE 2016, ZIUA INTERNAȚIONALĂ DE ELIMINARE A TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE RASIALĂ – 21 MARTIE

În săptămâna acțiunii europene împotriva rasismului, cetățenii orașelor europene sunt invitați în organizarea de evenimente, care să conștientizeze opinia publică și în special tânăra generație cu privire la pericolul reprezentat de rasism în contextul globalizării. Cu această ocazie, Institutul Român pentru Drepturile Omului a distribuit afișele campaniei din acest an în universități, școli și instituții publice din București și a organizat un simpozion dedicat zilei de 21 martie, în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță – Universitatea de Nord din Baia Mare, Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM), IDEF, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, ARODF, Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Omului la Vârsta a Treia (ARDOVT) și Asociația Română pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos (AROMES). Tema simpozionului a fost **„Nu învinuiți migranții și refugiații pentru toate problemele cu care se confruntă Uniunea Europeană”**.

Simpozionul i-a avut ca invitați speciali pe prof. univ. dr. Monna Lisa Bellu Magdo, membru IDEF, prof. dr. Rodica Șerbănescu, președinta Asociației Române pentru Drepturile Femeii (ARODF), reprezentanți ai unor instituții guvernamentale și neguvernamentale, reprezentanți ai societății civile, cercetători științifici, precum și tineri doctoranzi.

Prof. univ. dr. Irina Zlătescu a precizat că 21 martie este Ziua internațională pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, reamintind că aceasta a fost stabilită de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite încă din 1966, ca urmare a uciderii 1960 a 69 de protestatari din orașul Sharpeville din Africa de Sud. Acest masacru a avut loc în timpul unui protest împotriva legilor apartheid-ului promulgate de guvernul sud african de la acea vreme, care legitimau segregarea rasială. Din nefericire pe glob încă se mai manifestă violența și discriminarea pe motive rasiale, la toate nivelurile societății.

Rețeaua United Against Racism coordonează în fiecare an acțiuni la scară europeană pentru o mai bună conștientizare a problemei rasismului, discriminării și a intoleranței. Institutul Român pentru Drepturile Omului, ca în fiecare an, s-a alăturat campaniei popularizând tema din acest an și organizând dezbateri în urma cărora s-au conturat o serie de recomandări concrete privind combaterea rasismului și a discriminării multiple.

Prof. dr. Rodica Șerbănescu a subliniat conceptul de diversitate și pluralism precizând că ne autodefinim nu numai prin naționalitate și apartenență etnică, religie sau cultură ci și prin relația de toleranță cu alte etnii și culturi. O temă de discuție extrem de interesantă a fost și rolul crescând al rețelelor de socializare în respectarea diversității. Aceste rețele pot veni concret în sprijinul migranților și al refugiaților combătând naționalismul, rasismul și neofascismul. Prof. univ. dr. Mona Lisa Bellu Magdo a precizat că nu se poate construi o societate unită fără respect pentru diversitate. Pluralismul și diversitatea trebuie privite ca o formă contemporană de progres pe drumul păcii, toleranței și înțelegerii între popoare. Diversitatea și cultura diversității nu înseamnă numai simpla prezență a unor grupuri diferite ci și acceptarea acelor diferențe existente în cadrul aceluiași grup.

La dezbateră organizată în partea a doua a simpozionului, la care au participat cercetători din cadrul Institutului Român pentru Drepturile Omului, studenți și doctoranzi, au fost analizate aspecte privind problematica rasismului în context național, regional și internațional. În acest context au fost formulate o serie de recomandări pentru abordarea judicioasă a acestei teme de către factorii de decizie.

Totodată, în concordanță cu tema campaniei din acest an, dezbateră s-a axat pe necesitatea ca tineretul european să ceară politicianilor europeni să nu mai blameze migranții și refugiații pentru toate problemele cu care se confruntă Uniunea Europeană.

S-a subliniat faptul că există o amplă și dăunătoare campanie mediatică la nivel global și o anumită retorică în discursul politic care au reușit să sădească în mințile oamenilor ideea că problema migrației și a refugiaților este cea mai importantă și că aceasta eclipsează toate celelalte probleme. Sondajul recent Eurobarometru arată că imigrația este acum cea mai mare preocupare la nivel național a majorității populației europene, în timp ce situația calității mediului pare să fi rămas pe ultimul loc.

Așa cu precizează și campania europeană United Against Racism, dacă analizăm cu atenție schimbările climatice și de mediu, precum și efectul lor uriaș asupra comunităților, vom constata din punct de vedere statistic faptul că aproximativ 500.000 de oameni mor anual prematur datorită poluării aerului. Oamenii de știință au lansat avertismentul că datorită nivelului emisiilor de bioxid de carbon, crește vertiginos nivelul încălzirii globale, depășindu-se pragul de siguranță de 2 grade Celsius.

De la criza financiară din 2007–2008, o mare parte din proiectele și acțiunile benefice, care au condus la progresul înregistrat până atunci în problemele climatice și de mediu au fost sistate din cauza politicilor de austeritate și datorită faptului că guvernele europene au refuzat să considere mediul și schimbările climatice, ca fiind probleme de importanță majoră. Pe de altă parte, corporațiile multinaționale au continuat și continuă practicile, care pun în pericol mediul, așa cum s-a demonstrat și prin izbucnirea scandalului

emisiilor Volkswagen în cursul anului trecut, când fabricanții germani s-au asigurat prin escrocherie și fraudă că autoturismele vor trece testele de poluare, cu toate că rata emisiilor depășea cu mult nivelul admis.

În ciuda acestor realități îngrijorătoare, politicienii populiști și mijloacele de informare continuă să își axeze discursul pe problema migrației și a refugiaților. Dar în tot acest timp poluarea aerului afectează grav sănătatea oamenilor, iar distrugerea mediului amenință grav viitorul noilor generații. Ar trebui oare să îi învinuim pe migranți și de aceste probleme îngrijorătoare, cărora nimeni nu dorește să le acorde importanța cuvenită?

Indiferent de faptul că suntem sau nu solicitanți de azil, înainte de toate avem nevoie de viață și de un viitor mai bun. Acestea sunt problemele de importanță majoră de care trebuie să se preocupe guvernele europene. În acest scop participanții la simpozion și Institutul Român pentru Drepturile Omului au aderat la campania – Life Seekers (Solicitanți de viață).

Tot sub coordonarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, Fundația Adolescența a organizat o sesiune de întrebări și răspunsuri și un concurs de eseuri cu tema „**Rădăcinile unei plante otrăvitoare –discriminarea**”.

Fundația Adolescența este un partener care s-a remarcat prin bune practici privind combaterea discriminării și care a contribuit la succesul campaniilor împotriva rasismului, lansate de către IRDO.

ZIUA MONDIALĂ A APEI 2016

Ziua Mondială a Apei a fost înființată în anul 1992 la inițiativa Conferinței Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare de la Rio de Janeiro. Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția conform căreia ziua de 22 martie a fost declarată Ziua Mondială a Apei, fiind sărbătorită pentru prima dată în anul 1993.

Obiectivul marcării acestei zile a fost acela de a sensibiliza populația atât în privința potențialului pentru o cooperare extinsă, cât și asupra răspunsurilor la provocările cu care se confruntă managementul resurselor de apă, având în vedere

creșterea cererii de acces la apă și la serviciile în domeniu.

În prezent, Ziua Mondială a Apei este sărbătorită în întreaga lume, aducând în centrul atenției diferite aspecte. În fiecare an, este aleasă o temă distinctă, iar coordonarea organizării campaniei pentru sărbătorirea acestei zile revine uneia sau mai multor agenții ale ONU.

În anul 2016, tema Zilei Mondiale a Apei a fost „**Apa și locurile de muncă**”, ediția din acest an fiind coordonată de către Organizația Internațională a Muncii în numele Grupului ONU pentru

Apă (UN-Water), iar festivitățile oficiale s-au desfășurat la sediul central al Organizației Mondiale a Muncii, la Geneva.

Tema din acest an a pus accent pe influența pe care apa o are asupra oamenilor în desfășurarea muncii lor, arătând cum cantitatea și calitatea insuficientă a apei pot schimba viețile și mijloacele de trai ale lucrătorilor și chiar pot transforma societăți și economii.

Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Universitatea Ecologică București, Asociația pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos, Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Asociația Clubul de la Cheia a organizat marți, 22 martie 2016, o masă rotundă cu tema „**Apă și activitățile umane**” cu ocazia Zilei mondiale a Apei, având ca scop sensibilizarea opiniei publice și a factorilor de resort privind importanța apei pentru viață și societate și pentru gestionarea durabilă a resurselor de apă potabilă.

În cadrul lucrărilor prezentate s-a evidențiat necesitatea protejării cantitative și calitative a apelor, precum și rolul, îndatoririle și responsabilitățile celor cu atribuții în întreținerea, valorificarea și protejarea surselor de apă. De asemenea, s-a subliniat că tema promovată anul acesta ne supune atenției legătura dintre apă și profesii astfel încât, împreună: factori de decizie, gospodari de apă, utilizatori de apă și alți factori interesați să contribuie la dezvoltarea de politici care să asigure o reală protecție a resurselor de apă. Statisticile la

nivel mondial arată că: 768 milioane de oameni nu au acces la surse de apă și 2,5 miliarde de oameni nu au acces la sisteme de canalizare. Concluzia este mai mult decât evidentă: apa are un impact esențial și semnificativ în asigurarea calității vieții! În dezbaterile care au urmat pe marginea lucrărilor prezentate, s-a scos în evidență legătura dintre cantitatea și calitatea apei necesare și oamenii care lucrează în acest domeniu, care reprezintă un aspect definitoriu pentru asigurarea calității vieții.

În mesajul său pentru ediția din 2016 a zilei, secretarul general al ONU, Ban Ki-moon a transmis îndemnul de a se reafirma „angajamentul nostru de a îmbunătăți calitatea, gestionarea și protecția resurselor de apă, ca parte a campaniei noastre istorice pentru a obține o viață demnă pentru toți oamenii”. Scopul marcării acestei zile a fost și acela de a oferi o oportunitate de a valorifica impulsul creat la Conferința Organizației Națiunilor Unite privind dezvoltarea durabilă (Rio +20), precum și de a sprijini formularea de obiective noi, care vor contribui la dezvoltarea resurselor de apă esențiale atât pentru productivitatea economică, cât și pentru bunăstarea socială.

La manifestare au participat, cercetători, profesori universitari, studenți, colaboratori, reprezentanți ai unor organizații guvernamentale și neguvernamentale cu preocupări în domeniu.

Olivia Florescu

DIN ACTIVITATEA AGENȚIEI EUROPENE PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE, IANUARIE-MARTIE 2016

Reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale au prezentat un studiu privind implementarea Directivei UE privind drepturile victimelor în cadrul unui eveniment organizat la Lisabona, în data de 14 ianuarie, 2016. Evenimentul a reunit toate organismele și instituțiile din cadrul Uniunii Europene, preocupate de punerea în aplicare a Directivei privind drepturile victimelor. Discuțiile s-au axat pe modul în care situația economică, istorică și socială din statele membre a influențat și modelat acest proces de implementare. Au fost prezentate

bune practici în domeniu. Evenimentul a făcut parte din proiectul „Implementarea reformei pentru sprijinul victimelor în sistemul justiției penale din UE” Asociația portugheză pentru sprijinirea victimelor a coordonat proiectul în parteneriat cu Institutul Internațional pentru Victime din Tilburg și cu Universitatea din Leuven.

Aniversarea a 10 ani de luptă împotriva discriminării pentru persoanele cu dizabilități din Austria. La conferința care a marcat această aniversare, reprezentanți ai FRA au luat cuvântul

privind lupta împotriva discriminării pentru persoanele cu dizabilități și au prezentat modalitățile prin care Convenția pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități influențează legislația și politicile de reformă în statele membre, precum și felul în care indicatorii pot măsura schimbările în implementarea și îndeplinirea angajamentelor. Evenimentul a fost găzduit de Biroul Avocatului Poporului din Austria și de Ministerul Federal al Muncii, Problemelor Sociale și Protecția Consumatorului din Austria.

În perioada 18-19 ianuarie, reprezentanți ai FRA au fost invitați de președinția olandeză a Consiliului UE să participe la o conferință având ca temă cooperarea multidisciplinară pentru combaterea traficului și a exploatării prin muncă forțată. Cu această ocazie a fost prezentat și manualul pentru consolidarea cooperării în acest domeniu, manual care include și contribuția FRA privind proiectul de combatere a exploatării severe prin muncă.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a fost invitată de Comisia Europeană la o dezbatere privind concluziile preliminare ale studiului cu tema „detenția dinaintea judecătii și alternativele la aceasta”. Studiul a fost realizat de Centrul pentru Servicii de Strategie și Evaluare, la cererea Comisiei. Întrunirea a avut loc la Bruxelles în data de 21 ianuarie, iar reprezentanții FRA au contribuit cu rezultatele cercetării lor în acest domeniu, mai cu seamă privind practicile transferului peste graniță al persoanelor care au fost condamnate sau care urmează să fie judecate.

În data de 25 ianuarie, Directorul FRA, Michael O’Flaherty a prezentat membrilor Parlamentului European raportul Agenției intitulat „Supravegherea de către serviciile de informații, apărarea drepturilor fundamentale și remediile pentru încălcarea acestora în Uniunea Europeană”. Aceasta a fost prima ocazie în care Directorul FRA s-a adresat Parlamentului European în această calitate. Raportul a fost lansat în noiembrie 2015, și a fost realizat în urma apelului Parlamentului European la o supraveghere amănunțită a modului în care sunt respectate drepturile fundamentale în contextul supravegherii în masă. Directorul FRA a prezentat, de asemenea, prioritățile pentru 2016 ale rețelei Agențiilor UE pentru Justiție și afaceri interne, al cărei președinție este în prezent deținută de FRA.

Profesioniștii din mass-media au fost invitați la sediul FRA în perioada 26–27 ianuarie pentru a realiza împreună un instrument de informare care să contribuie la o mai bună conștientizare în mediul on-line și în cel al publicațiilor cu privire la promovarea și protecția drepturilor fundamentale, precum și la evitarea unor stereotipii adesea neintenționate care pot afecta aceste drepturi.

Cu ocazia comemorării Zilei Internaționale a Holocaustului, FRA a participat la un program de formare pentru oficialii UE cu privire la drepturile fundamentale și comemorarea Holocaustului. Acest seminar a avut ca scop informarea și educarea personalului UE cu privire la efectele pe care le-a avut Holocaustul asupra drepturilor fundamentale și a culturii din zilele noastre. Cu acest prilej, FRA a comandat un manual care să conțină materiale de formare complexe pe această temă. La realizarea acestuia a contribuit și Institutul Wannsee Memorial în cooperare cu Comisia Europeană.

Autoritatea Italiană pentru Protecția Datelor a organizat în data de 28 ianuarie, la Roma, o întrunire la care au fost invitați reprezentanți ai FRA. Evenimentul a avut ca temă „O societate supravegheată. Noile granițe ale libertății”.

Agenția Europeană pentru Drepturi Fundamentale a prezidat o dezbatere în cadrul conferinței anuale „Computerele, protecția datelor și a intimității”, care a avut loc la Bruxelles, pe 29 ianuarie. S-au analizat provocările existente legate de supravegherea de către serviciile de informații și s-au discutat posibile soluții pentru o mai bună apărare a drepturilor fundamentale. În raportul FRA din noiembrie 2015 a fost analizat cadrul legal de supraveghere din statele membre UE, rolul organelor de supraveghere precum și accesul la remedieri eficiente în cazurile în care supravegherea a încălcat anumite drepturi. Pe parcursul întregului eveniment FRA a avut deschis un punct de informare cu publicațiile sale recente.

În perioada 2-3 februarie, Directorul FRA, Michael O’Flaherty a întreprins o vizită oficială la Consiliul European, Strasbourg, pentru a se prezenta și pentru a face cunoscută viziunea sa cu privire la viitorul și activitatea FRA. Cu această ocazie au fost analizate noi teme de cooperare și acțiune în contextul transformărilor și problemelor recente din comunitatea europeană și din lume. În timpul acestei vizite, Directorul FRA s-a întâlnit cu Comisarul pentru Drepturile Omului, cu

Președintele Curții Europene pentru Drepturile Omului și cu Secretarul General al Congresului Autorităților Locale și Regionale. De asemenea, Directorul FRA s-a întâlnit cu cei 28 de reprezentanți ale Misiunilor Permanente UE la Comisia Europeană și cu Șeful Delegației UE la Comisia Europeană.

Un seminar la nivel înalt a avut loc în data de 2 februarie la Strasbourg. Directorul FRA, Michael O'Flaherty a participat în cadrul acestui eveniment la o dezbatere cu tema „Valorile fundamentale ale UE, imigrația și integrarea, o responsabilitate comună”. La această dezbatere a luat parte și Nils Muižnieks, Înaltul Comisar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. De asemenea, evenimentul a fost dedicat și președinției olandeze sub egida căreia s-au discutat responsabilitatea instituțiilor UE și a statelor membre, responsabilitatea societății europene pentru menținerea unor valori comune în condițiile crizei migrației. S-au căutat soluții pe termen lung care să includă o mai mare toleranță, incluziunea și coeziunea socială.

În perioada 4-5 februarie 2016, a avut loc la sediul FRA întrunirea experților privind studiul Drepturilor Fundamentale. S-au discutat modalități de realizare a interviurilor individuale, telefonice, precum și distribuirea chestionarelor pe care trebuie să le completeze respondenții fie pe hârtie, fie on-line. Printre participanții s-au numărat distinși cercetători și practicieni care au aplicat metode mixte de sondaj după diferite modele din statele membre UE sau din SUA. S-au analizat diferite tipuri de sondaje și felul în care acestea pot contribui la o mai bună realizare a studiului respectiv pe o populație țintă și cu costuri eficiente.

Prof. Julia Laffranque, judecătoare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului a prezentat în data de 5 februarie la sediul FRA, aspecte privind activitatea Curții și probleme legate de drepturile fundamentale.

Reprezentanți ai FRA au prezentat concluziile Raportului privind exploatarea severă prin muncă în cadrul unei conferințe cu tema „Munca decentă și mobilitatea”, care a avut loc la Amsterdam, în perioada 8-9 februarie. Evenimentul a fost organizat sub egida președinției olandeze de către Ministerul olandez al Angajării în muncă și problemelor sociale. Temele centrale ale conferinței au fost promovarea unei munci decente pe

piața europeană a muncii printr-o mai bună respectare a reglementărilor existente. Obiectivul conferinței a fost să reunească reprezentanții inspectoratelor de muncă, politicieni și alte autorități responsabile cu supravegherea aplicării reglementărilor pentru o muncă decentă. Cu acest prilej au fost prezentate și concluziile FRA pe această temă precum și cele mai bune practici și experiențe rezultate din munca Agenției în acest domeniu.

În data de 9 februarie, FRA și Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului au găzduit un seminar pentru a facilita contribuția Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului la implementarea Cartei Europene a Drepturilor Fundamentale. Cu acest prilej s-au reunit experți din cadrul Agenției și ai Rețelei europene. Obiectivele principale ale evenimentului au fost: o mai bună înțelegere a situațiilor în care Carta UE se aplică la nivel național, clarificarea modului în care Carta relaționează cu alte instrumente din domeniul drepturilor omului și felul în care aceasta poate contribui la consolidarea capacității și a activității Instituțiilor naționale.

În perioada 10-12 februarie a avut loc la Viena Conferința Proiectul Zero 2016, la care au participat și reprezentanți ai FRA. Au fost prezentate practici inovatoare privind educația incluzivă și educația în domeniul tehnologiei informației și comunicației. Evenimentul a reunit peste 300 de participanți din peste 70 de țări.

Agencia pentru Drepturi Fundamentale a găzduit în perioada 15-16 februarie reuniunea platformei FRA-Equinet-ENNHRI privind drepturile migranților și ale solicitanților de azil. Participanții au discutat felul în care organismele și instituțiile naționale pentru drepturile omului își pot reuni eforturile pentru a găsi răspunsurile cele mai potrivite la problema migrației cu care se confruntă țările lor. Evenimentul s-a concentrat pe includerea și integrarea migranților, pe problema non-discriminării și pe felul în care trebuie abordate nevoile speciale ale copiilor, ca urmare a unei publicații recente privind situația copiilor refugiați, publicație realizată de Rețeaua europeană a Ombudsmanului pentru copii compusă din reprezentanți a 41 de birouri ale Ombudsmanului și Comisarilor pentru drepturile copilului din 33 de țări. S-a urmărit să se analizeze și felul în care platforma poate sprijini munca

instituțiilor naționale. Rezultatele acestei reuniuni vor fi publicate atât pe platformă precum și în planul de activitate pe 2016.

Reprezentanți ai FRA au participat la conferința de închidere a proiectului finanțat de Consiliul Europei, cu tema „Drepturile copiilor aflați după gratii”, desfășurată la Bruxelles, în data de 15 februarie. S-au analizat cu acest prilej mecanisme de monitorizare și s-a discutat viitoarea aprobare a Directivei privind procedura protecției copiilor acuzați de delict penale.

Raportul Agenției pentru Drepturi Fundamentale privind violența împotriva copiilor cu dizabilități a fost prezentat în cadrul unui eveniment organizat în premieră pe 17 februarie, la Bruxelles, de către Grupul pentru Drepturile Copiilor cu Dizabilități din cadrul Parlamentului European. Au participat reprezentanți ai Comisiei Europene, ai UNICEF și ai societății civile.

Totodată, Directorul FRA, Michael O’Flaherty, s-a adresat și Comitetului pentru Angajare în Muncă și Probleme Sociale al Parlamentului European cu privire la implementarea de către UE a Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. Cu acest prilej s-au discutat noile direcții pentru implementarea Convenției în Uniunea Europeană.

La o reuniune în cadrul Parlamentului European, care a avut loc la Bruxelles, pe 18 februarie, reprezentanți ai FRA au prezentat concluziile cercetării privind exploatarea prin muncă, referindu-se la rolul sindicatelor și al organizațiilor societății civile în combaterea discriminării în contextul mobilității muncii.

Rețeaua europeană pentru drepturile victimelor s-a întrunit pe 19 februarie la Amsterdam. Cu acest prilej, reprezentanți ai FRA au luat parte la prima reuniune a rețelei sub egida președinției olandeze a Consiliului UE. S-au discutat măsuri de consolidare a legislației și a reprezentării în justiție pentru victimele abuzurilor. De asemenea, din partea FRA s-a adus în discuție importanța politicilor naționale în aplicarea Cartei Europene a Drepturilor Fundamentale.

Un proiect cu privire la dreptul la o viață independentă al persoanelor cu dizabilități a fost prezentat de reprezentanți ai FRA în cadrul unei întruniri a Grupului European de Experti în domeniul tranziției de la instituționalizare la comunitatea bazată pe un trai independent.

Evenimentul a avut loc în data de 25 februarie, la Bruxelles.

În perioada 29 februarie – 1 martie a avut loc la Oslo o conferință în cadrul căreia s-au dezbătut teme privind reformele ONU, ale Organismelor Tratatelor și ale Curții Europene a Drepturilor Omului.

Agenția pentru drepturi fundamentale a organizat la Praga, în perioada 1–2 mai o reuniune cu membrii Grupului de Lucru privind îmbunătățirea raportării și înregistrării delictelor motivate de ură din UE. Cu acest prilej s-a discutat elaborarea unui compendium de practici pentru o raportare mai judicioasă a acestor delict.

Experti din statele membre, reprezentanți ai FRA, ai Înaltului Comisariat ONU pentru Refugiați și ai Organizației Internaționale pentru Migrație au participat în perioada 3–4 martie 2016 la un seminar organizat la Valleta (Malta) de către Biroul de Asistență pentru Azil European.

Tot în perioada 3–4 martie a avut loc la Praga un seminar organizat de Fundația pentru o Societate Deschisă. Tema seminarului a fost „Islamofobia și xenofobia în Europa centrală și de est”.

„O problemă a societății – violența domestică” a fost tema conferinței internaționale organizate de Facultatea de Drept a Universității Artois din Douai, Franța, în perioada 3–4 martie 2016. Reprezentanții FRA au prezentat rezultatele sondajului realizat de Agenție cu privire la violența împotriva femeilor.

De asemenea, reprezentanți ai FRA au participat în data de 8 martie la dezbaterile Grupului de Lucru pentru Drepturi Fundamentale, Drepturile Cetățenilor și Libera Circulație a Persoanelor, care au avut loc la Bruxelles.

O întâlnire consultativă privind bunele practici de apărare a drepturilor femeilor și de combatere a sărăciei, a avut loc la Institutul European pentru Egalitatea de Gen din Vilnius, în perioada 10–11 martie. Reprezentanți ai FRA, experți din statele membre ale UE s-au reunit pentru un schimb de experiență în domeniu, cu scopul de a identifica noi abordări ale problemelor sărăciei și excluderii sociale. Cu acest prilej s-au evaluat bunele practici pentru a fi incluse în baza de date EIGE. S-a discutat în special despre sărăcia femeilor care dețin un loc de muncă prost plătit precum și despre femeile migrante sau de origine romă.

În data de 10 martie, reprezentanții ai FRA au participat la un eveniment conex al Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, în cadrul căruia s-a discutat compilarea de date pentru un studiu global privind copiii privați de libertate. Realizarea unui astfel de studiu a fost cerută în anul 2014 de către Adunarea Generală a ONU. Acest studiu global va colecta date calitative și cantitative pentru a documenta situația copiilor privați de libertate sub toate formele ei. Mai mult decât atât, studiul va identifica bunele practici și în baza acestora va formula anumite recomandări pentru acțiuni la nivel național, regional și internațional pentru prevenirea detenției și reducerea numărului de copii privați de libertate și pentru punerea în aplicare a altor alternative la detenție.

Referitor la colectarea datelor administrative privind violența împotriva femeilor, reprezentanții ai FRA au participat în perioada 16-17 martie, la o întâlnire consultativă a Institutului European pentru Egalitatea de Gen, având ca titlu „De la practici cu potențial la cele mai bune practici în colectarea datelor privind violența împotriva femeilor”. Dezbaterile s-au axat pe măsurile care ar putea fi luate pentru îmbunătățirea colectării de date și a calității statisticilor privind delictele și justiția penală, serviciile sociale și de sănătate

oferite ca asistență pentru diferitele forme de violență împotriva femeilor.

Experiențele de fiecare zi, problemele cu care se confruntă, precum și perspectivele Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului în aplicarea Cartei Europene a drepturilor fundamentale au fost obiectul dezbaterilor seminarului organizat la Florența pe 18 martie. Au participat și reprezentanți ai FRA, care au vorbit despre rolul organismelor naționale pentru drepturile omului în evaluarea compatibilității naționale cu prevederile Cartei și au prezentat, de asemenea, proiectul pilot Clarity, un instrument on-line de informare cu privire la drepturile fundamentale. În cadrul proiectului se elaborează o platformă accesibilă conținând instrumente de informare cu privire la cazurile în care Carta Europeană a Drepturilor Fundamentale poate fi de folos atunci când principiile acesteia se aplică într-o situație specifică, sau într-un caz anume.

În data de 22 martie, reprezentanții ai FRA au participat la conferința internațională cu tema „Drepturi egale de angajare, drepturile și libertățile persoanelor cu dizabilități”, care a avut loc la Sofia. Au fost analizate realizările în acest domeniu dar și problemele care continuă să persiste.

Daniela Albu

NOTE, CRONICI, RECENZII

IRINA MOROIANU ZLĂTESCU, ADRIAN BULGARU, ORGANIZAȚII EUROPENE ȘI EUROATLANTICE, EDITURA PRO UNIVERSITARIA, BUCUREȘTI, 2016

Perioada de după încheierea celui de-al doilea război mondial a fost marcată, între altele, de nevoia asigurării și consolidării unei apărări mai sigure în plan economic, militar și politic. În acest scop, statele au fost determinate să se preocupe de crearea mai multor organizații la nivel internațional și regional, orientate spre asigurarea păcii, securității și democrației, respectarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Lucrarea privind organizațiile europene și euroatlantice, realizată de prof.univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu în colaborare cu dr. Adrian

Bulgaru, prin conținutul său și modul în care este structurată, prezintă un interes deosebit, se dovedește a fi de o mare utilitate practică, atât pentru specialiști, cât și pentru cei preocupați de evoluția relațiilor internaționale între state, de modul cum funcționează și interacționează organizațiile la care se referă.

În ce privește prima organizație avută în vedere, Consiliul Europei, autorii volumului, pe lângă unele considerații generale, prezintă membrii Consiliului, precum și structura și activitatea acestuia.

În următoarele două capitole sunt analizate: Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, cu referire directă la modul în care a fost creată, la structura și membri săi, la obiectivele și realizările acesteia și Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), autorii oprindu-se în amănunt asupra formării și istoriei organizației, a structurii și rolului său în contextul actual.

O atenție deosebită se acordă în economia lucrării Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), organism cheie în arhitectura europeană de securitate, din care fac parte 57 de state ale Europei, la care se adaugă Canada și Statele Unite ale Americii. Analiza acestui forum are în vedere crearea și evoluția sa, instituțiile și structurile pe care le cuprinde, precum și bogata sa activitate în domeniul securității și cooperării în Europa.

Un spațiu generos se acordă în lucrare și unei alte organizații – Uniunea Europeană. Analiza pornește de la prezentarea comunităților europene: Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO), Comunitatea Economică Europeană (CEE) și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (CEEA sau EURATOM), comunități care au apărut ca urmare a voinței statelor membre de a nu mai accepta politici conflictuale și de a crea un spațiu comunitar bazat pe o piață unică de natură să înlăture restricțiile de import.

Analiza continuă cu date privind evoluția Uniunii Europene în contextul schimbărilor

politice, economice și sociale înregistrate în Europa, sunt prezentate instituțiile și agențiile Uniunii așa cum au fost create acestea, se fac referiri pertinente la Uniunea Europeană și drepturile omului. Fiind deschisă statelor europene care își asumă valorile sale și anume, respectarea demnității umane, a libertății, democrației, a statului de drept și a drepturilor omului, fiind hotărâte să le promoveze în comun, Uniunea Europeană este preocupată astfel de coeziunea economică, socială și teritorială, precum și de solidaritatea între statele membre.

Concepută ca un tot unitar, deși se referă la entități diferite, lucrarea concluzionează că toate aceste mari organizații, chiar dacă au cunoscut perioade de criză, de concurență, uneori chiar antagonice, au o linie dominantă de complementaritate, fiind orientate spre realizarea unor obiective comune în domeniul asigurării păcii, securității și democrației, respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale. Cooperarea europeană s-a realizat astfel în timp la nivelul acestor organizații, având o sferă tot mai diversificată de activități, de la asigurarea păcii și securității globale a statelor membre, la crearea unor instituții comune și a unei piețe unice, în care promovarea și protecția drepturilor omului să se poată afirma ca valori fundamentale.

Gheorghe Pârvan

**COORDONATORI: EMIL BĂLAN, CRISTI IFTENE, MARIUS VĂCĂRELU,
REFORMA STATULUI. INSTITUȚII, PROCEDURI, RESURSE ALE
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE, EDITURA WOLTERS KLUWER,
ROMÂNIA, 2016**

Comunicările și dezbaterile conferinței având ca temă: Reforma statului. Instituții, proceduri, resurse ale administrației publice, manifestare științifică organizată de Centrul de Drept Public și Științe Administrative din cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative din București sunt cuprinse în volumul de față, publicat la Editura Wolters Kluwer, România,

sub coordonarea prof.univ.dr. Emil Bălan, conf.univ.dr.Cristi Iftene și dr. Marius Văcăreleu.

Lucrarea, structurată în două părți (Reforme și Bună guvernare și Investiții publice-Fonduri europene-Patrimoniu) se dorește a fi, ca de altfel și conferința amintită, o platformă științifică de idei argumentate vizând zone diverse, cum ar fi Constituția și raporturile dintre puteri ca elemente ale reformei statului, construirea de structuri,

încrederea între instituțiile statului, raporturile dintre acestea, domenii distincte precum justiția, sănătatea, asistența socială, finanțele ca făcând parte din sfera reformei statului.

În prima parte a lucrării sunt grupate teme deosebit de importante care converg către o regândire a misiunilor statului și a identității unora din instituțiile sale, ținând seama de exigențele actuale ale reformei statului care presupune integrare și coerență. Iată, spre exemplificare, câteva dintre acestea: Democrație, bună guvernare și reforma statului. O relație complicată, necesară și deloc imposibilă (Bogdan Dima, Simina Tănăsescu), Statul de drept și calitatea reglementării (Emil Bălan), Reforma în domeniul reglementării la nivelul Uniunii Europene (Sorina Șerban-Barbu), Simplitatea formei și complexitatea conținutului normativ al Constituției (Marius Andreescu), Reforma instituțiilor statului prin cetățeni. Dreptul de a participa la afacerile publice (Mihaela Mușan), Simplificarea legislației ca mijloc de îmbunătățire a activității statului (Cătălin Ciora), Reflecții asupra reformei teritoriale a României. Între necesitate impusă de buna guvernare și exces (Cristi Iftene), Elemente de drept public comparat (Irina Moroianu Zlătescu) etc.

Referirile la reforma statului, la instituțiile, procedurile și resursele administrației publice trebuie privite și analizate și din perspectiva dreptului comparat, ca ramură a științei dreptului având ca obiect apropierea sistematică a instituțiilor juridice din diverse țări. Cu atât mai mult cu cât, această ramură a științei juridice are o solidă bază în dreptul românesc, eminenți profesori universitari, precum Traian Ionașcu și

Victor Dan Zlătescu, membri titulari ai Academiei Internaționale de Drept Comparat s-au succedat de-a lungul anilor la conducerea acesteia.

Cea de-a doua parte a lucrării cuprinde, de pildă, teme precum: Rolul riscului în contractul de concesiune (Simona Gherghina), Insolvența unităților administrativ-teritoriale: sunt pe deplin compatibile principiile dreptului public cu exigențele unui management eficient? (Radu Carp), Sistemul de control instrument indispensabil în implementarea cu acces a proiectelor europene (Lilian Onescu), Mecanisme și resurse ale administrației publice locale în materie de furnizare a serviciilor publice (Dana Alexandru), Poliția administrativă și politica fiscală în contextul Uniunii Europene (Dona Vulpașu, Alexandru Ciorsac), Reforma finanțelor publice din perspectiva bunei guvernări. Sistemul național de raportare a bugetelor entităților publice și prioritizarea investițiilor publice (Marilena Ene) ș.a.

Publicarea acestui volum are, astfel, meritul de a veni în întâmpinarea preocupărilor privind o mai bună valorificare a gândirii științifice în domeniul abordării problematicii reformei statului, a instituțiilor sale, fundamentează argumentat unele sugestii privind politica de reformă și implementarea sa concretă, oferă politicienilor idei pe baza cărora politicienii să-și construiască instrumentele juridice pe care statul să le pună în aplicare și, nu în ultimul rând, să pună în prim plan profesionalismul oamenilor recrutați în funcții publice.

Marius Mocanu

ANAMARIA GROZA, PROBLEME DE DREPT EUROPEAN. PRINCIPII. DIRECTIVE. TRIMITERI PRELIMINARE. JURISPRUDENȚĂ ROMÂNESCĂ COMENTATĂ, EDITURA C.H. BECK, BUCUREȘTI, 2015

Volumul de față (autor Anamaria Groza, judecător și lector universitar doctor la Facultatea de Drept și Științe Sociale a Universității din Craiova), în deschidere, precizează că începând cu 1 ianuarie 2007 judecătorii români au trebuit să aplice un nou ansamblu de norme juridice, normele de drept comunitar (în prezent dreptul Uniunii Europene), alături de dreptul intern.

Specializarea autoarei a făcut posibilă selectarea hotărârilor judecătorești în funcție de relevanța lor pentru aplicarea dreptului Uniunii, grupându-le în funcție de principalele probleme de drept european, urmate de comentarii privind modul în care acesta a fost aplicat.

În introducere, se arată că ordinea juridică a Uniunii este formată din ansamblul normelor

rezultate din tratate și principiile generale ale dreptului european, acordurile internaționale încheiate de Uniunea Europeană și statele membre și actele adoptate de instituțiile europene, în temeiul tratatelor. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, deși nu reprezintă un izvor de drept în sensul precedentului judiciar din sistemul anglo-saxon, a jucat și joacă un rol esențial în dezvoltarea dreptului Uniunii. Dreptul Uniunii se află într-un raport de supremație cu dreptul național și produce efecte directe în statele membre. Constituția României reglementează prioritatea tratatelor și a celorlalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu asupra legilor interne. Efectul direct denotă capacitatea dreptului european de a determina drepturi și obligații în patrimoniul juridic al persoanelor.

În primul capitol, „Principii generale”, secțiunea 1, se prezintă jurisprudență românească comentată privind aplicarea dreptului Uniunii în timp și spațiu. Spețele privesc aplicarea unui acord internațional de un stat membru, recunoașterea unei diplome de doctor în drept acordată în Republica Moldova; condițiile de aplicare a dreptului Uniunii privind acordurile și practicile concertate anticoncurențiale; piața fondurilor de pensii private obligatorii. În a doua secțiune a capitolului, privind supremația, sunt prezentate și comentate spețe privind existența unui conflict între norma națională și norma europeană, ca premisă a supremației, ajutoarele de stat în agricultură, calamitatea naturală; tipurile de conflict între norma națională și norma europeană, taxa de primă înmatriculare, anularea actelor pe baza cărora a fost stabilită, restituirea taxei; supremație și efect direct, persoana juridică de drept privat, cu statut de utilitate publică, fotbalistul profesionist, obligația de a înscrie pe foile de arbitraj un anumit număr de jucători de cetățenie română, libera circulație a persoanelor în Uniunea Europeană. În secțiunea privind efectul direct regăsim spețe privind tratatul european, taxa percepută în schimbul permisului de acces auto; regulamentul european, nerespectarea prevederilor unui regulament; regulamente europene atipice, norme naționale de aplicare a unui regulament, contravenție. În a patra secțiune („Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene”), se prezintă spețe despre domeniul de aplicare, excepția de nelegalitate și admisibilitatea, apoi despre managerul de spital, eliberarea din funcție și motivarea deciziei de eliberare din funcție.

Capitolul al doilea privind directivele prezintă în prima secțiune („Tipologia unui instrument de armonizare”) decizii referitoare la transpunerea directivelor în dreptul intern, obligația legală de transmitere a serviciilor de programe supuse regimului „must carry”, caracterul gratuit sau pecuniar al obligației, apoi se redau hotărâri ale instanțelor române despre normele de drept european cu caracter de ordine publică, caracterul obligatoriu al vânzării acțiunilor deținute de către acționarii minoritari; directiva netranspusă, domeniul asigurărilor/reasigurărilor, obligația de a opta pentru un profil de risc, stabilirea obiectivului și a strategiei de administrare a fiecărui risc; sancțiunile efective și disuasive în caz de nerespectare a unei directive, contravenția, prevenirea și combaterea spălării banilor; armonizarea minimală, armonizarea completă, anularea unui act administrativ, piața de capital, alegerea administratorilor prin metoda votului cumulativ. În a doua secțiune privind efectul direct limitat, regăsim spețe despre transpunerea incorectă, ordine ale Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, semințele care prezintă un procent de impurificare cu OMG mai mare de 0,3 %, respectiv 0,5 %, lipsa obligației de certificare; transpunerea incorectă, interpretarea conformă, limitele, concediul de odihnă, cerința perioadei minime de activitate efectivă. Secțiunea a treia privind interpretarea conformă cuprinde decizii ale instanțelor despre limita *contra legem*, contractele încheiate între operatorii și utilizatorii de servicii de utilități publice și operatori, contractele încheiate între autoritățile publice și utilizatorii de servicii de utilități publice, natura juridică; aplicarea legii de transpunere, în spiritul directivei, obligația de informare a utilizatorilor finali, de către furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului, categorii de informații; sancțiunile adecvate, proporționale și disuasive, procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, contravenția, gradul de pericol social al faptei; incidența dreptului european, funcționarii publici, concedierea colectivă, inaplicabilitatea cerințelor prevăzute de Codul muncii. A patra secțiune („riscul” situațiilor *pur* interne) prezintă spețe privind neaplicarea dreptului Uniunii Europene în situații *pur* interne, recunoașterea documentelor, certificatelor și diplomelor universitare, legea aplicabilă; caracterul facultativ al recomandărilor, suspendarea

unui act administrativ, sistemul european de credite de studiu transferabile.

În capitolul final al lucrării („Trimiterile preliminare”), în prima secțiune, privind domeniul de aplicare, se prezintă spețe despre întrebarea preliminară ce vizează soluționarea fondului litigiului principal, răspunderea disciplinară a magistraților, timpul de lucru, dreptul la un proces echitabil; întrebarea preliminară ce vizează conformitatea unor dispoziții din legile interne, cu dreptul Uniunii, anularea unui act administrativ, incompatibilitatea funcției de viceprimar cu aceea de reprezentant a unității administrativ-teritoriale în adunarea generală a unei societăți comerciale; principiul autonomiei procedurale, recursul împotriva încheierii de respingere a unei trimiteri preliminare. În secțiunea a doua referitoare la condițiile de admisibilitate, sunt analizate spețe despre întrebările preliminare ce privesc interpretarea dreptului intern, anularea unui act administrativ, obligația de includere în grila de programe a unui post TV, motive de neconstituționalitate, motive de neconvenționalitate; caracterul *clar* al dispozițiilor de drept european, plângerea contravențională, valorificarea cantităților de gaze naturale pe piața internă și întărirea disciplinei în sectorul gazelor naturale; CILFIT, teoria *acte claire*, contenciosul funcției de magistrat, condiția vechimii în vederea participării la examenul de promovare în funcții de execuție, principiul nediscriminării; aprecierea caracterului *necesar* al deciziei preliminare, contestația în anulare, accesul efectiv la un tribunal; ajutoare de stat,

garanție de stat, convenția de garantare, scrisoarea de intenție, constatarea caracterului nelegal al ajutorului de stat; caracterul *prematur* al unei trimiteri preliminare, programul național de dezvoltare rurală 2007–2013, norme naționale adoptate în baza unor regulamente. În secțiunea a treia referitoare la sesizarea facultativă *versus* sesizarea obligatorie a Curții de Justiție a Uniunii Europene, autoarea prezintă spețe privind condițiile generale de admisibilitate a trimiterilor preliminare, plângerea împotriva soluțiilor procurorului de netrimitere în judecată; autoritatea de „lucru interpretat” a hotărârilor C.J.U.E., contravenția, jocurile de noroc, libertatea de stabilire, libera prestare a serviciilor și restricții; teoria *acte claire*, raportul de evaluare întocmit de ANI, cumulul de funcții, incompatibilitatea. Secțiunea a patra a capitolului tratează problema jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene ca izvor de drept și prezintă hotărâri judecătorești în legătură cu deciziile preliminare, efecte, principiul securității juridice, avocați, refuzul Uniunii Naționale a Barourilor din România de a emite decizia de înscriere în tabloul avocaților stagiați, trimiterea în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni de natură să aducă atingere prestigiului profesiei; invocarea dreptului Uniunii și scopul invocării, norme aplicabile și temeiul aplicării, funcționarii publici, etapele și cerințele procedurii de evaluare profesională, obligația motivării documentului de evaluare.

Ioana Anca Iancu

FLAVIUS-IANCU MOȚU, ACȚIUNEA ÎN ANULAREA ACTELOR FRAUDULOASE, EDITURA UNIVERSUL JURIDIC, BUCUREȘTI, 2015

Acțiunea din procedura insolvenței pentru anularea actelor frauduloase încheiate de debitor este parte componentă intrinsecă oricărei legislații a insolvenței, fiind singura modalitate de reparare, în interesul tuturor creditorilor, a faptelor ilicite prejudiciabile comise de debitor din perioada suspectă.

În debutul lucrării, autorul, Flavius-Iancu Moțu prezintă unele considerații generale privind natura, rolul și aplicabilitatea acestei acțiuni a cărei esență constă nu atât în repararea prejudiciului suferit de creditorii, cât, mai ales în protecția drepturilor creditorilor asupra bunurilor din averea debitorului. Așa că, din punct de vedere

procedural, acțiunea se exercită împotriva terțului dobânditor, dar și debitorul este introdus în proces pentru ca hotărârea pronunțată să-i fie și lui opozabilă. Se precizează că instituția anulării actelor frauduloase încheiate de debitor la deschiderea procedurii insolvenței apare pentru prima dată în dreptul român în Codicele de comerț din 1887, iar în prezent, Legea nr. 85/2014 (Codul insolvenței), reprezintă un instrument modern și flexibil, elaborat în conformitate cu cele mai recente evoluții normative internaționale în materia insolvenței, care asigură un tratament juridic echilibrat al drepturilor creditorilor și debitorului în cadrul acțiunii speciale pentru

anularea actelor frauduloase încheiate de debitor înainte de deschiderea procedurii insolvenței.

În următorul capitol se fac referiri la caracterele juridice ale acestei acțiuni. Această acțiune specială (reglementată de art. 117-122 din Legea nr. 85/2014) este o acțiune civilă, având natura juridică a unei acțiuni revocatorii (pauliene) speciale, cu caracter exclusiv, având ca obiect actele frauduloase încheiate de debitorul ulterior insolvent în dauna creditorilor săi, cărora, spre deosebire de acțiunea revocatorie, le aplică sancțiunea anulării și nu cea a inopozabilității. Dreptul subiectiv protejat este un drept de creanță, conținutul acestuia este restituirea către averea debitorului a bunului sau a dreptului transferat terțului cocontractant, pentru a-l valorifica în interesul acoperirii creanțelor creditorilor. În subsidiar, acest drept de creanță poate fi realizat și sub forma echivalentului bănesc, dacă bunul nu mai există ori există impedimente de orice natură pentru preluarea acestuia de către debitor. Acțiunea reglementată de Legea nr. 85/2014 presupune dovedirea fraudei debitorului și, eventual, a dobânditorului și tinde la anularea actelor încheiate în perioada suspectă (perioada de timp anterioară deschiderii procedurii insolvenței înăuntrul căreia au fost încheiate actele frauduloase atacabile cu acțiunea analizată). Scopul acțiunii este atacarea doar a acelor acte care, depășind actele comerțului obișnuit al debitorului și fiind încheiate cu intenția de a defavoriza creditorii, se încadrează în categoria actelor frauduloase. Nu se va putea cere anularea unui act de constituire sau de transfer cu caracter patrimonial, făcut de debitor în cursul desfășurării normale a activității sale curente (art. 119 din Legea nr. 85/2014). Astfel, pornind de la aspectele analizate, se formulează următoarea definiție: acțiunea analizată este acțiunea civilă din procedura insolvenței, varietate a acțiunii revocatorii, cu caracter exclusiv, prin care administratorul judiciar/lichidatorul judiciar sau, după caz, comitetul creditorilor ori creditorul care deține mai mult de 50% din valoarea creanțelor înscrise la masa credală, în contradictoriu cu debitorul, reprezentat de administratorul special și cu terțul dobânditor, solicită anularea actelor și/sau operațiunilor frauduloase, încheiate de debitor în dauna creditorilor, având ca obiect transferul sau constituirea de drepturi patrimoniale de către debitor în favoarea terțului, în scopul reîntregirii patrimoniului debitorului prin repunerea părților în situația anterioară sub forma restituirii de către terțul dobânditor către averea

debitorului a bunului transferat sau a dreptului constituit sau, dacă bunul nu mai există ori există impedimente de orice natură pentru preluarea acestuia de către debitor, prin restituirea de către terț a valorii acestuia de la data transferului efectuat de către debitor, stabilită prin expertiză efectuată în condițiile legii, cu reînscierea eventualelor sarcini existente la data transferului.

În volum sunt prezentate, în continuare, și aspecte procedurale. Se arată, astfel, competența exclusivă a judecătorului sindic, obiectul acțiunii fiind doar actul juridic încheiat între debitor și terțul dobânditor. Art. 122 alin. (7) din Legea nr. 85/2014 stabilește pentru prima dată într-o lege română a insolvenței caracterul exclusiv al acțiunii pentru anularea actelor frauduloase după deschiderea procedurii insolvenței debitorului pentru a elimina orice paralelism judiciar în ceea ce privește actele încheiate de debitor în perioada suspectă. În ceea ce privește părțile în litigiul format prin exercitarea acestei acțiuni, legitimarea procesuală activă aparține administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, în cazul prevăzut la art. 118 alin. (2), comitetului creditorilor, iar în cazul prevăzut de art. 118 alin. (3), creditorului care deține mai mult de 50% din valoarea creanțelor înscrise la masa credală. Calitatea procesuală pasivă o au debitorul și, după caz, terțul dobânditor ori subdobânditor. Debitorul va fi citat în calitate de pârât prin administratorul special sau prin curator special. Art. 118 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 prevede că acțiunea poate fi introdusă de administratorul judiciar/lichidatorul judiciar în termen de un an de la data expirării termenului stabilit pentru întocmirea raportului prevăzut la art. 97, dar nu mai târziu de 16 luni de la data deschiderii procedurii. Actele frauduloase pentru anularea cărora poate fi exercitată acțiunea prevăzută de art. 117-122 din Legea nr. 85/2014 sunt prevăzute într-o enumerare neexhaustivă de art. 117 alin. (2) și (4), reprezentând cele mai frecvente astfel de acte frauduloase în dauna creditorilor, cazuri a căror dovedire permite titularului acțiunii să se prevaleze de prezumția de fraudă în dauna creditorilor.

În ultimele două capitole se fac referiri la jurisprudența națională în materie și la elementele de drept comparat european al insolvenței.

Lucrarea, în întregul său, prezintă un interes deosebit pentru specialiști, mai ales pentru cei preocupați de drepturile economice și sociale.

Mihaela Scarlat

**MANUELA SÎRBU, DIANA MONICA CROITORU-ANGHEL, SOLUȚIONAREA
ALTERNATIVĂ A LITIGIILOR. MEDIEREA CONFLICTELOR,
EDITURA UNIVERSUL JURIDIC, BUCUREȘTI, 2015**

Lucrarea prezintă interes pentru toți cei interesați de metodele alternative de soluționare a conflictelor, având în vedere că numărul dosarelor aflate pe rolul instanțelor de judecată a crescut în mod dramatic, sistemul judiciar fiind copleșit de creșterea fără precedent a numărului litigiilor dintre persoane fizice sau juridice.

În prima parte sunt analizate principalele metode alternative de soluționare a conflictelor: medierea, negocierea, concilierea, arbitrajul (instituționalizat și cel ad-hoc), expertiza amiabilă și comisiile de dispută. Ele au ca trăsături comune: autonomia și implicarea părților, punerea accentului pe interesul persoanelor implicate, confidențialitatea procedurii și costurile reduse.

După prezentarea unor considerații istorice și aspecte de drept comparat, se arată cadrul legislativ al instituției medierii în România și la nivel comunitar.

În continuare, este prezentat procesul de mediere, amintind că, în baza Legii nr. 192/2006, așa cum a fost modificată, medierea reprezintă o modalitate de rezolvare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane specializate în calitate de mediator în condiții de neutralitate, imparțialitate, confidențialitate și având liberul consimțământ al părților. Principiile fundamentale ale medierii sunt astfel neutralitatea, imparțialitatea, confidențialitatea și voluntariatul procedurii, principiul autodeterminării părților și informării prealabile asupra procedurii. În lucrare se amintește faptul că procesul de mediere presupune în primul rând identificarea tipului de conflict și a cauzelor apariției/reaparției conflictului, acesta debutând cu o ședință de informare a părților. În ceea ce privește obligativitatea participării la această ședință, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 266/2014 a considerat că reprezintă o îngădire a accesului liber la justiție deoarece se constituie într-un filtru pentru exercitarea acestui drept constituțional, iar prin sancțiunea inadmi-

sibilității cererii de chemare în judecată, acest drept nu este doar îngădit, ci chiar interzis.

Apoi, după ședința de informare, părțile aflate într-o situație litigioasă se pot prezenta la mediator, pentru a încheia contractul de mediere. Sesiunea de deschidere reprezintă, în majoritatea medierilor, prima întrevedere a părților aflate în conflict și a persoanelor auxiliare și va începe cu un cuvânt introductiv al mediatorului. Următoarea fază a procedurii este sesiunea comună, care este necesar să fie structură de mediator astfel: expunerea situației conflictuale de către fiecare parte, depozițiile, punctele de vedere ale avocaților sau altor experți participanți și a fiecăreia dintre părți, schimbul de idei, întrebări, răspunsuri între participanți, formularea unor eventuale întrebări de clarificare din partea mediatorului, identificarea și strângerea informațiilor, analiza conflictului, identificarea a cât mai multor opțiuni de soluționare a conflictului și, în cele din urmă, decizia, alegerea de către părțile implicate a celei mai bune soluții, reciproc avantajoase. Este precizat, de asemenea, faptul ca în unele cazuri, procesul medierii se poate încheia cu un insucces, situație în care mediatorul va întocmi un proces-verbal de consemnare a acestui fapt. Acordul de mediere autentificat de notarul public sau încuviințat de instanța de judecată va fi pus în executare în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Lucrarea, care se încheie cu precizarea unor aspecte de procedură civilă cu privire la mediere, și redă în anexe Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, Codul de etică și deontologie profesională a mediatorilor și Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului, se constituie într-un important ghid practic pentru persoanele interesate de procedura medierii.

Ioana Anca Iancu